

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародної політики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

міжнародних економічних відносин

проф. Палінчак М.М.

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності МЕВ

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Галузь знань **С Соціальні науки , журналістика,
інформація та міжнародні відносини**

Спеціальність **С1 Економіка та міжнародні економічні
відносини**

Освітня програма **Міжнародні економічні відносини**

Статус дисципліни **Обов'язкова**

Мова навчання **українська**

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності МЕВ» для здобувачів вищої освіти галузі знань С Соціальні науки , журналістика, інформація та міжнародні відносини спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини освітньої програми Міжнародні економічні відносини

Розробник: Бокоч В.М. доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародної політики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засідання кафедри міжнародної політики

Протокол № 6 від « 6 » сервіно 20__ р.
Завідувач кафедри Панов А.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин протокол № 6 від « 10 » сервіно 20 25 р.

Голова науково – методичної комісії Ерфан Е.А.

© _____, 20__ р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 20__ р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин – 90	
Кількість модулів – 1	Семестр: 2-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: самостійної роботи студента – 3	12
	Лекції:
	8
	Практичні (семінарські):
	4
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:
	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності МЕВ» є висвітлення теоретичних та практичних аспектів розвитку міжнародних економічних відносин та методів їх дослідження. Особлива увага приділяється розгляду та аналізу основних напрямів розвитку міжнародних економічних відносин та дослідженню еволюції предмету курсу в різні періоди розвитку світової цивілізації, вироблення у студентів навичок аналізу розвитку основних форм прояву міжнародних економічних відносин з урахуванням історичного досвіду. Курс спрямований на формування у студентів розуміння їх майбутньої професійної діяльності. Програма курсу відображає основні теоретичні та практичні проблеми сучасних міжнародних відносин та світової політики. Засвоєння програмної проблематики підкріплюється оволодінням необхідними навичками пошуку та роботи з науково-політичною літературою, документами та іншими матеріалами зі спеціальності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

СК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови до вивчення дисципліни – відсутні.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Вступ до спеціальності МЕВ», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	ПРН2
Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	ПРН3
Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	ПРН4

<p>Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	ПРН7
<p>Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції</p>	ПРН8
<p>Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.</p>	ПРН9
<p>Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.</p>	ПРН10
<p>Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p>	ПРН11
<p>Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово часових зв'язків.</p>	ПРН18

Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.	ПРН19
Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.	ПРН22
Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.	ПРН25

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності МЕВ»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати цільову термінологію у сфері міжнародних економічних відносин.	ПРН2
Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення для обробки даних та забезпечення відповідного рівня комунікації за допомогою проектної діяльності, мультимедійних презентацій, інфографіків.	ПРН3

<p>Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у міжнародних економічних відносинах; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.</p>	<p>ПРН4</p>
<p>Вміти ефективно застосовувати набуті теоретичні знання у сфері МЕВ для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. Також вміння критично осмислювати, оцінювати та використовувати результати міжнародних процесів та прийняття обґрунтованих рішень.</p>	<p>ПРН7</p>
<p>Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку міжнародних економічних відносин, механізми й інструменти реалізації міжнародної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.</p>	<p>ПРН8</p>
<p>Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародних економічних відносин, національних економік, глобалізаційних проблем людства, міжнародної торгівлі та світогосподарських відносин.</p>	<p>ПРН9</p>
<p>Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх міжнародного економічного розвитку.</p>	<p>ПРН10</p>

<p>Обґрунтовувати власну думку щодо ролі держави на різних рівнях у регулюванні міжнародних економічних та світогосподарських відносин.</p>	<p>ПРН11</p>
<p>Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово часових зв'язків.</p>	<p>ПРН18</p>
<p>Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.</p>	<p>ПРН19</p>
<p>Ефективно використовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для стимулювання розвитку зовнішньоекономічної діяльності України. А саме вміти аналізувати глобальні економічні тенденції, застосовувати теорії та підходи до управління міжнародними економічними процесами.</p>	<p>ПРН22</p>
<p>Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища МЕВ, а також демонстрацію отриманих даних, обґрунтування запропонованих стратегій та дій, спрямованих на підвищення ефективності міжнародних та світогосподарських відносин.</p>	<p>ПРН25</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання навчальної та навчально-методичної літератури;
- робота з відповідними інформаційними ресурсами Інтернет, у т.ч. іноземними;
- підготовка рефератів та індивідуальних наукових робіт, доповідей по відповідних питаннях;
- розв'язування практичних ситуаційних завдань;
- участь у конференціях і дебатах;
- тести;
- іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- усне опитування, тестування, підготовка проєктів на запропоновані теми, мультимедійні презентації, контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;

- контроль за виконанням модульних завдань.

Форма модульного контролю: письмова, тестова

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит

Підсумкова кількість балів усіх модульних контролів визначається, як середнє арифметичне балів за модуль

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

T1, T2 ... – теми

ОЦІНЮВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	2	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)		
Письмове тестування при тематичному оцінюванні		
...		
Презентація		
Реферат		
Есе		
...		
Модульна контрольна робота	1	60
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Підсумкова модульна оцінка визначається як середнє арифметичне результатів усіх модульного контролю та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою. Модульна контрольна робота складається з тестових завдань та теоретичних питань. Кількість варіантів завдань відповідає кількості студентів групи. На кожне тестове питання пропонується 4 варіанти відповідей, з яких 1 – правильна. Кожне теоретичне питання оцінюється від 1 до 10 балів. Критерії оцінювання: правильність відповіді, повнота висвітлення змісту питання, аргументація відповіді, орієнтування у ключових поняттях; логічне, послідовне викладення думок, узагальнення, підбиття підсумків; дотримання норм культури писемного мовлення, наукового стилю викладу думок.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль включає наступний вид контролю: екзамен. Форма проведення – усно. Максимальна оцінка складає 100 балів. «зараховано» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти,

виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

«зараховано» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв’язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«зараховано» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

«зараховано» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

«зараховано» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

«незараховано» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

«незараховано» (35 балів, F) – виставляється студенту, який: володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародні відносини як галузь науки. Місце міжнародних економічних відносин у галузі знань «Міжнародні відносини»

Тема 2. Роль фахівця-міжнародника у сучасному світі. Відомі фахівці-міжнародники сучасності.

Тема 3. Поняття міжнародних економічних відносин. Система міжнародних економічних відносин.

Тема 4. Місце національних економік у світовій економічній системі. Національні економічні інтереси

Тема 5 Історія розвитку МЕВ. Міжнародні економічні відносини у ХХ та ХХІ ст.

Тема 6. Середовище розвитку МЕВ.

Тема 7. Глобалізація та глобальні проблеми людства.

Тема 8. Міжнародна торгівля як найдавніша форма світогосподарських зв'язків і МЕВ та генератор економічної дипломатії

Тема 9. Головні суб'єкти сучасних міжнародних і світогосподарських відносин, системи МЕВ.

Тема 10. Роль держави у регулюванні міжнародних і світогосподарських відносин, системи МЕВ.

Тема 11. Міжнародні організації у регулюванні міжнародних і світогосподарських відносин, системи МЕВ

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
1. Міжнародні відносини як галузь науки. Місце міжнародних економічних відносин у галузі знань «Міжнародні відносини»	12	2	–	–	–	10
2. Роль фахівця-міжнародника у сучасному світі. Відомі фахівці-міжнародники сучасності.	12	2	–	–	–	10

3. Поняття міжнародних відносин. Система міжнародних відносин, її суб'єкти, види і рівні	23	2	2	–	–	20
4. Місце національних економік у світовій економічній системі.	22	1	2	–	–	20
5. Підходи та концепції розвитку міжнародних відносин і світової економічної системи .	20	1	–	–	–	18
6. Середовище розвитку МЕВ						
7. Глобалізація та глобальні проблеми людства						
8. Міжнародна торгівля як найдавніша форма світогосподарських зв'язків і МЕВ та генератор економічної дипломатії						
9. Головні суб'єкти сучасних міжнародних і світогосподарських відносин, системи МЕВ.						
10. Роль держави у регулюванні міжнародних і						

світогосподарських відносин, системи МЕВ.						
11. Міжнародні організації у регулюванні міжнародних і світогосподарських відносин, системи МЕВ						
Модульна контрольна робота						
Разом за семестр	90	8	4	–	–	78

6.3 Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1	Предмет міжнародних економічних відносин. Місце міжнародних економічних відносин у системі наук.	2
2	Міжнародна економіка та національні інтереси.	
3	Міжнародні відносини у Середньовіччі.	
4	Міжнародні відносини у XX ст. Міжнародна торгівля.	
5	Міжнародні відносини у XX ст. Міжнародна торгівля.	
6	Світогосподарські зв'язки в часи 2 св. війни та у повоєнні роки	
7	Світова економічна система і глобальна економіка	
8	МЕВ як важлива складова світогосподарських процесів	2
9	Державне регулювання міжнародних відносин	
10	Україна в системі сучасних світогосподарських процесах	
	Разом	4

6. 4 Самостійна робота

№	Тема	Кількість годин
		заочна форма
1	Об'єкт та предмет курсу МЕВ, його місце в системі наук. Міжнародні економічні відносини як наука та система знань. Методи дослідження міжнародних явищ і процесів. Сутність світового господарства як системи, його суб'єкти та фактори розвитку	10
2	Економічна система та основні її елементи. Міжнародна система та її основні ланки. Етапи становлення міжнародної спільноти. Світове господарство, як система. Економічна політика. Теорії економічної політики. Бажані цілі національної економічної політики. Валюта.	10
3	Характеристика етапів розвитку середньовічної торгівлі. Виникнення міст як центрів ремесел та торгівлі. Центри міжнародної торгівлі. Італія як центр розвитку фінансової діяльності. Середньовічні торгівельні шляхи. Ганзейська торгівля.	20
4	Загальна характеристика епохи Середньовіччя . Постулати і принципи класичної ринкової економіки. Причини переміщення світової торгівлі та багатства до Євроатлантичного регіону. Чинники зростання темпів і масштабів міжнародної торгівлі. Етапи історії торгівлі індустріальної епохи.	20
5	Основні положення класичних теорій торгівлі. Теорія меркантилізму. Значення та концепція меркантилізму. Теорія абсолютних переваг А.Сміта. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо. Теорія співвідношення чинників виробництва та її тестування В.Леонт'євим. Теорія відносної забезпеченості країни факторами виробництва Хекшера-Оліна.	18
6	Україна в системі сучасних світогосподарських процесах	
	Всього	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – мультимедійна дошка, проектор та ін.

Програмне забезпечення – Moodle (сайт електронного навчання).

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Філіпенко А.С. “Міжнародні економічні відносини”. Підручник / К.: Либідь 2019 – 960 с.
2. А.В. Рибчук, В.М. Фомішина, С.В.Фомішин “Міжнародні економічні відносини”. Навчально-методичний посібник /– Херсон.: Гельветика, 2018.– 392 с.
3. Босак А. О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». 3-тє вид. Львів: Міські інформаційні системи. 2021. 354 с.
4. Задоя А.О. “Міжнародна економіка”. Підручник К.: Центр учбової літератури, 2019. – 416 с.
5. Амеліна І.В. Міжнародні економічні відносини: навч. Посібник. Центр учбової літератури, 2019. – 256 с.
6. Козак Ю.Г. “Міжнародна економіка : в питаннях та відповідях”. Підручник К.: Центр учбової літератури, 2019. – 228 с.
7. Міжнародні економічні відносини: навч. осіб./О.І.Заєць, Н.О.Кушнір – Ужгород: Поліграфцетр “Ліра” 2023 -360с.

Допоміжна література

1. Європейська економічна інтеграція: навчальний прсібник / С.М.Кваша, О.М.Файчук. К.: НУБіП України, 2019. – 282 с.
2. Бокоч В.М. Політичний маркетинг. Методичний посібник. Ужгород: Друкарня “Бреза” 2019 – 141 с.

3. Ю.Козак, Н.Логвінова, А.Наумчик. “Світова економіка” Посібник. Центр навчальної літератури 2019 – 328 с.
4. Національні економіки у глобальному світі: монографія / за ред. доктора економічних наук, професора А.О.Задої. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 299 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт ООН. URL: <https://www.un.org/en/>
2. Офіційний сайт ЄС. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
3. Pew Research Centre. URL: <https://www.pewresearch.org>
4. Gallup. URL: <https://www.gallup.com/home.aspx>
5. Organisation for economic cooperation and development URL: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode>
6. Міжнародна торгова палата URL: <http://www.iccwbo.org>
7. Міжнародний валютний фонд URL: <http://www.imf.org>
8. Міністерство закордонних справ України URL: <http://www.mfa.gov.ua>.
9. Організація об'єднаних націй URL: <http://www.un.org>
10. Світова організація торгівлі URL: <http://www.wto.org>
11. Світовий Банк URL: <http://www.worldbank.org>.
12. Central Intelligence Agency. The World Factbook. URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html#top>
2. Статистичний довідник України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
4. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm>
5. The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/>
6. United Nations. URL: <https://www.un.org/>
7. World Trade Organisation. URL: <https://www.wto.org/>